

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/85/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1517209883
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Mario Dubaň
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1517209883.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a sudcov JUDr. Ivany Štíftovej a JUDr. Romana Majerského, v spore žalobkyne: H. D., C.. XX.X.XXXX, T. XX, S., zastúpenej: advokátom JUDr. Vratislavom Šteffekom, Nám. Martina Benku 6, Bratislava, proti žalovanému: 1/ W. I., C.. X.XX.XXXX, N. XX, M., zastúpenému: JAVOR-TOKÁR advokátska kancelária s.r.o., Stará Vajnorská 37, Bratislava, 2/ IMPA Šamorín, s.r.o., Panónska cesta 23, Bratislava, IČO: 31 392 938, zastúpenému Tomášek & partners, s.r.o., advokátska kancelária, Rožňavská 2, Bratislava, 3/ Allianz - Slovenská poisťovňa a.s., Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V č.k. 7C/26/2017-127, zo dňa 15.2.2018, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bratislava V č.k. 7C/26/2017-204, zo dňa 9.4.2018, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým žalovanému 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu škody 566,69 eura a náhradu nemajetkovej ujmy 15.000 eur a vo výroku o trovách konania žalobkyne, **p o t v r d z u j e.**

II. Odvolanie žalovaného 2/ proti výroku II. napadnutého rozsudku, ktorým bolo konanie voči žalovanému 1/ a žalovanému 3/ zastavené a proti výroku o trovách konania žalovaných 1/ a 3/, **o d m i e t a.**

III. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III., ktorým bolo zastavené konanie v časti 554,05 eura, **p o t v r d z u j e.**

IV. Žalobkyni a žalovaným 1/ a 3/ **p r i z n á v a** proti žalovanému 2/ plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

V. Návrh žalovaného 2/ na prerušenie konania **z a m i e t a.**

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu škody 566,69 eura a náhradu nemajetkovej ujmy 15.000 eur (výrok I.); zastavil konanie voči žalovanému 1/ a žalovanému 3/ (výrok II.); zastavil konanie v časti 554,05 eura (výrok III.); žalobkyni priznal voči žalovanému 2/ náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok IV.); žalovaným 1/ a 3/ nepriznal náhradu trov konania (výrok V.). V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu 12.6.2017 domáhala, aby súd zaviazal žalovaných 1/ až 3/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 1.120,74 eura titulom náhrady škody a 15.000 eur titulom nemajetkovej ujmy a náhradu trov konania. Pred otvorením pojednávania žalobkyňa zobrala žalobu voči žalovaným 1/ a 3/ späť a žiadala konanie voči nim zastaviť; žalobkyňa zobrala žalobu späť aj v časti náhrady škody 554,05 eura a žiadala, aby súd konanie v tejto časti zastavil.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozsudku (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie uviedol, že vytýčil pojednávanie na termín 26.9.2017 (správne má byť 15.2.2018); žalovaný 2/ sa na pojednávanie nedostavil a ani sa neospravedlnil, napriek tomu, že predvolanie mu bolo riadne a včas doručené; žalobkyňa navrhla, aby súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. Nakoľko boli splnené podmienky § 274 C.s.p., súd prvej inštancie na návrh žalobkyne rozhodol rozsudkom pre zmeškanie a žalobe vyhovel. V časti žaloby, v ktorej žalobkyňa zobrala žalobu späť v súlade s § 145 ods. 2 C.s.p. konanie zastavil; konanie zastavil taktiež voči žalovaným 1/ a 3/, nakoľko žalobkyňa voči nim zobrala žalobu späť. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a v konaní úspešnej žalobkyne priznal náhradu trov konania; žalovaným 1/ a 3/ náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si žiadne neuplatnili.

3. Proti rozsudku podal žalovaný 2/ odvolanie a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) možno konštatovať, že v ňom namietal, že mu nebola riadne doručená žaloba, predvolanie na pojednávanie mu bolo doručené prostredníctvom fikcie doručenia, súd prvej inštancie v rozpore s § 160 C.s.p. poučil žalobkyňu, že sú splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie, súd prvej inštancie vydal rozsudok pre zmeškanie v rozpore s § 276 C.s.p., hoci podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie neboli splnené u všetkých žalovaných, žaloba je zjavne nedôvodná. Uviedol, že pojednávania sa nezúčastnil z dôvodu, že o termíne pojednávania nemal vedomosť, nakoľko predvolanie na termín pojednávania mu bolo doručené do elektronickej schránky, prostredníctvom tzv. fikcie doručenia. Dôvodom, prečo sa o termíne pojednávania nedozvedel je skutočnosť, že zamestnanec žalovaného 2/ ktorý bol poverený úlohami v súvislosti s elektronickým doručovaním, sa v rozhodujúcom čase neprihlásil do elektronickej schránky. Na ospravedlnenie dodal, že mu v rozpore s § 167 ods. 2 C.s.p. nebola doručená žaloba; v súdnom spise absentuje vykázanie doručenia žaloby elektronickou doručenkou podľa § 30 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z.z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o e-Governmente“); žaloba sa nenachádza v elektronickej schránke žalovaného 2/ ani v súčasnosti, čím mu bolo znemožnené, aby sa oboznámil s tvrdeniami uvedenými v žalobe a aby voči žalobkyňi uplatňoval rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu. Považoval za pochopiteľné, že vzhľadom na absenciu doručenia žaloby neočakával, že by mohol byť predvolaný na akékoľvek pojednávanie, pretože k nariadeniu pojednávania dochádza až po riadnom doručení žaloby. Účasť žalovaného 2/ na pojednávaní bez toho, aby bolo v spise „vykázané“ doručenie žaloby je nemysliteľné a muselo by viesť k odročeniu pojednávania. Poukázal na konštantnú judikatúru súdov podľa ktorej v prípadoch keď bola žalovanému doručená žaloba a predvolanie na pojednávanie prostredníctvom tzv. fikcie doručenia musí súd obzvlášť starostlivo zvažovať aplikáciu rozsudku pre zmeškanie. Rozsudok pre zmeškanie je totiž postavený na domnienke, že žalovaný veľmi pravdepodobne nemá žiadne argumenty proti správnosti skutkových tvrdení žalobcu, s ktorými sa mohol oboznámiť. Upriamil pozornosť na to, že povinnosť právnických osôb prijímať písomnosti do elektronickej schránky je účinná od 1.7.2017, t.j. ide o pomerne novú právnu úpravu, pričom žalovaný 2/ nedisponuje takým administratívnym aparátom, ktorý by mu umožňoval okamžite reagovať na túto novú právnu úpravu. Vyčítal súdu prvej inštancie, že pred vydaním rozsudku pre zmeškanie neprípustne poučil právneho zástupcu žalobkyne o tom, že vo veci je možné rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, čím neprímerane znevýhodnil žalovaného 2/. Ozrejmil, že jednou z nevyhnutných podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 274 C.s.p. je to, že vydanie rozsudku pre zmeškanie navrhne žalobca a je teda na „procesnej ostráživosti“ žalobcu, aby navrhol vydanie kontumačného rozsudku. Bez procesnej iniciatívy žalobcu nemožno k vydaniu tohto rozsudku prikrčiť. Suplovaním aktivity žalobcu súd porušil princíp rovnosti zbraní. Poukázal tiež na to, že sudkyňa poučila právneho zástupcu žalobkyne aj o tom, že na to, aby mohla rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, musí žalobkyňa vziať žalobu späť voči žalovaným 1/ a 3/. Išlo však o poučenie nesprávne, nakoľko súd nemohol voči žalovanému 2/ rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie z dôvodu nerozlučného spoločenstva. Bol názoru, že poučovacia povinnosť súdu o splnení podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie nie je uvedená v žiadnom ustanovení C.s.p.; žalobkyňa bola navyše zastúpená advokátom, čo podľa § 160 ods. 3 písm. b) C.s.p. vylučuje aplikáciu akejkoľvek poučovacej povinnosti súdu. Návrh žalobkyne na vydanie rozsudku pre zmeškanie (ako nevyhnutá podmienka pre jeho vydanie) bol teda priamym dôsledkom neprípustného poučenia súdu o splnení podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie; inak povedané bez neprípustného poučenia zo strany súdu by nedošlo k vydaniu rozsudku pre zmeškanie, pretože by na jeho vydanie nebola splnená nevyhnutná podmienka, ktorou je návrh žalobkyne. Porušením rovnosti zbraní bolo porušené právo na spravodlivé súdne konanie. Vzhľadom na to, že návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie bol dôsledkom protiprávneho postupu súdu, musí sa

naň hľadieť ako keby nebol urobený. Namietal, že pre vydanie rozsudku pre zmeškanie neboli splnené podmienky ani s poukazom na § 276, pretože v prejednávanej veci išlo o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 C.s.p. a v čase rozhodujúcom pre vydanie rozsudku nebolo právoplatné uznesenie o zastavení konania voči žalovaným 1/ a 3/. Záver o nerozlučnom spoločenstve v prípade náhrady škody, resp. ujmy zastáva aj Najvyšší súd SR (napr. R 4/2004, uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.4.2011, sp. zn. 4 Cdo 168/2009).

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že odvolanie nespĺňa náležitosti, resp. zákonné odvolacie dôvody v zmysle § 356 písm. b) C.s.p., ktoré pripúšťajú možnosť podania odvolania voči rozsudku vydaného pre zmeškanie žalobcu podľa § 274 C.s.p. Bola názoru, že v predmetnom konaní boli na strane žalovaného 2/ splnené predpoklady na vydanie rozsudku pre zmeškanie v zmysle právnej úpravy, pričom neobstojí argumentácia žalovaného 2/, že predvolanie na pojednávanie mu bolo doručené do elektronickej schránky „iba“ prostredníctvom tzv. fikcie doručenia. Odmietla tvrdenia žalovaného 2/, že sudkyňa na pojednávaní nabádala žalobkyňu, aby vzala žalobu voči žalovaným 1/ a 3/ späť; skutočnosť, že žalobca zbral žalobu čiastočne späť voči žalovaným 1/ a 3/ a rozhodol sa pokračovať v konaní len voči žalovanému 2/ je štandardný procesný úkon, ktorý je v súlade s ustanoveniami C.s.p. Ide o zákonný postup, pričom procesná stratégia vedenia sporu je výlučne rozhodnutím žalobcu a jeho dispozičným oprávnením s predmetom konania. Navrhovala odvolanie žalovaného 2/ odmietnuť alebo rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť v celom rozsahu.

5. Žalovaný 2/ v stanovisku k vyjadreniu žalobkyne k odvolaniu zotrval na dôvodoch podaného odvolania.

6. Žalovaní 1/ a 3/ sa k odvolaniu nevyjadrili.

7. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalovaného 2/ podľa § 385 ods. 1 C.s.p. na pojednávaní konanom 29.10.2019, na ktorom zamietol návrhy žalovaného 2/ na vykonanie dokazovania, nakoľko navrhované dôkazy smerovali k dokazovaniu takých tvrdení žalovaného 2/, ktoré neboli spôsobilé preukázať, že v konaní neboli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie (čestné prehlásenie a svedecká výpoveď žalovaného 1/, čestné prehlásenie a svedecká výpoveď otca žalovaného 1/ - B.. Š. I., čestné prehlásenie a svedecká výpoveď zamestnanca žalovaného 2/ - Y.. M. I., výpis z hovorov zamestnanca žalovaného 2/ - Y.. M. I., svedecká výpoveď právnej zástupkyne žalovaného 3/); ostatné navrhované „dôkazy“ zase vyplývajú z obsahu spisu (zápisnica z pojednávania, zvukový záznam z pojednávania); tieto sa ako dôkaz nevykonávajú; odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 2/ nie je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, pretože je vo výroku vecne správny (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

8. Podľa § 274 C.s.p. na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalobcu rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobe vyhovie, ak a) sa žalovaný nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalovaný neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

9. Podľa § 276 C.s.p. ak je v jednej veci viacero žalovaných a nejde o samostatné spoločenstvo podľa § 76, rozsudok pre zmeškanie možno vydať iba ak podmienky na jeho vydanie spĺňa každý z nich.

10. Podľa § 356 ods. 2 písm. b) C.s.p. odvolanie nie je prípustné proti rozsudku pre zmeškanie okrem prípadov odvolania podaného z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takého rozhodnutia.

11. Rozsudok pre zmeškanie je osobitným typom súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity strán v sporovom konaní; súčasne je i prostriedkom slúžiacim k urýchleniu konania, nakoľko v kontradiktórnom procese majú byť nositeľom procesnej iniciatívy subjekty konania, či už na strane žalobcu, ktorý iniciuje konanie a má záujem na jeho efektívnom vedení alebo na strane žalovaného, ktorý, ak má v spore procesne obstať, musí vyvíjať aktivitu vo forme svojej procesnej obrany.

12. Rozsudkom pre zmeškanie môže súd rozhodnúť na ktoromkoľvek nariadenom pojednávaní a to za predpokladu, že sú súčasne (kumulatívne) splnené všetky podmienky na jeho vydanie. Podmienky

pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného sú zakotvené v § 274, § 276 C.s.p. Zákonnými podmienkami pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného sú: 1/ žaloba na plnenie [§ 137 písm. a) C.s.p.] ako predmet sporu, 2/ žalovaný bol riadne a včas predvolaný na pojednávanie, 3/ žalovaný bol v predvolaní na pojednávanie poučený o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, 4/ žalovaný sa nedostavil na pojednávanie vo veci, 5/ žalovaný svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami, 6/ ak je v jednej veci viacero žalovaných a nejde o samostatné spoločenstvo, podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie boli splnené u všetkých žalovaných, ktorí tvoria nerozlučné spoločenstvo (§77) alebo nútené spoločenstvo (§ 78), 7/ žalobca prítomný na pojednávaní, podal návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie.

13. Všetky podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného musia byť splnené práve na tom pojednávaní, na ktorom bol rozsudok vydaný.

13.1. Odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie je prípustné výlučne z dôvodu, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie, čím je vymedzený aj rozsah prieskumnej činnosti odvolacieho súdu.

14. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného 2/ odvolací súd viazaný prípustnosťou odvolacieho dôvodu, ktorým je posúdenie splnenia podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, z obsahu spisu zistil, že súd prvej inštancie vo veci nariadil termín pojednávania na deň 15.2.2018, na ktorom rozhodol rozsudkom pre zmeškanie; na termín pojednávania bol žalovaný 2/ riadne a včas (najmenej 5 dní pred termínom pojednávania) predvolaný; predvolanie na termín pojednávania mu bol doručený 20.1.2018; žalovaný 2/ napriek riadnemu a včasnému predvolaniu, ktorého súčasťou bolo aj poučenie o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie, sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami; žalobkyňa prítomná na pojednávaní navrhla, aby súd vo vzťahu k žalovanému 2/ rozhodol rozsudkom pre zmeškanie.

15. Bez právnej relevancie je námietka žalovaného 2/, že predvolanie na termín pojednávania mu bolo doručené „len“ na základe fikcie doručenia a súd mal možnosť doručovať mu predvolanie podľa § 106 ods. 1 písm. b) C.s.p.

16. Ficcia doručenia je zákonom definovaná teoretická konštrukcia, ktorá za určitých okolností finguje právnu skutočnosť, ktorá v skutočnosti nenastala; tým sa líši od právnej domnienky <https://sk.wikipedia.org/wiki/Pr%C3%A1vna_domnienka>, ktorá môže, ale nemusí zodpovedať skutočnosti. Adresát zásielky (ani nikto iný), nie je oprávnený dovolávať sa toho, že zásielka mu nebola doručená. V zmysle § 32 ods. 5 písm. b) zákona o e-Govermente „elektronická úradná správa, vrátane všetkých elektronických dokumentov sa považuje za doručenu.... márnym uplynutím úložnej lehoty... a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie“. Výnimky upravuje cit. zákon v § 32 ods. 6. V nadväznosti na uvedené, vychádzajúc z toho, že právnickým osobám zapísaným do obchodného registra skončila lehota aktivácie elektronickej schránky 30.6.2017, súd ako orgán verejnej moci bol a je povinný počnúc dňom 1.7.2017 vo vzťahu k takýmto subjektom uplatňovať výkon verejnej moci podľa zákona č. 305/2013 Z.z. t.j. elektronicke. Túto povinnosť súd nemá iba v prípadoch vymedzených zákonom. Neobstojí tak obrana žalovaného 2/ poukazovaním na § 106 ods. 1 C.s.p., nakoľko jeho úprava sa vzťahuje iba na situácie, kedy nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu.

16.1. Hodno tiež zdôrazniť, že právnické osoby sú povinné v zmysle zákona o e-Govermente a súvisiacich predpisov dbať o bezproblémový chod elektronickej schránky. Doručovanie podľa zákona o e-Govermente nie je spojené s prijímaním doručovaných písomností iba vtedy, ak to adresát „predvída“ a „očakáva“ ako sa mylne domnieva žalovaný 2/. V súlade so všeobecne akceptovanou zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria len bdelym, pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým, teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou), žalovaný 2/ mal byť dostatočne pripravený tieto prostriedky kvalifikovaným spôsobom používať (vrátane bdelosti nad skutočnosťou, či a aké dokumenty sú mu do schránky doručované). Pokiaľ žalovaný 2/ nevenoval obsahu elektronickej schránky náležitú pozornosť, potom sa sám vystavil následkom, ktoré môžu byť spojené nielen so stratou lehôt a včasným uplatnením práv, ale i s možnosťou vzniku prípadnej ujmy.

17. Vo vzťahu k námietke žalovaného 2/, že neboli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie u všetkých žalovaných, odvolací súd uvádza, že v zmysle § 76 C.s.p. samostatné

spoločenstvo je procesné spoločenské, v ktorom ide o samostatné práva a povinnosti a každý koná sám za seba. Súd rozhoduje o každom nároku a povinnosti samostatne. Ak však ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný, ide o nerozlučné spoločenské (§ 78 ods. 1); ak osobitný právny predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu, ide o nútené spoločenské (§ 78 ods. 1 C.s.p.). Na zmenu žaloby, na jej späťvzatie, na uznanie nároku alebo vzdanie sa nároku a na uzavretie zmiernosti je potrebný súhlas všetkých, ktorí vystupujú na jednej strane (§ 77 ods. 2 C.s.p.). Samostatné spoločenské je charakterizované tým, že každý spoločník vystupuje voči druhej strane samostatne; práva a povinnosti spoločníka sú teda nezávislé od práv a povinností ostatných spoločníkov. Nerozlučné spoločenské je charakterizované tým, že rozhodnutie sa týka všetkých spoločníkov (s rovnakým výsledkom); práva a povinnosti spoločníkov sú nerozlučné. Pre posúdenie, či ide o samostatné alebo nerozlučné spoločenské je rozhodujúca povaha predmetu konania vyplývajúca z hmotného práva; tam, kde hmotné právo neumožňuje, aby predmet konania bol prejednaný a rozhodnutý samostatne voči každému spoločníkovi, ide o nerozlučné spoločenské. V prípade solidarity platí, že je možné požadovať celé plnenie od ktoréhokoľvek zo solidárne zaviazaných dlžníkov (§ 511 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka). Každý zo solidárne žalovaných dlžníkov preto koná sám za seba, voči každému z nich môže byť samostatne (i odlišne) rozhodnuté a jeho procesné úkony nezaväzujú ostatných žalovaných.

18. V nadväznosti na uvedené právne východiská, odvolací súd upriamuje pozornosť na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.10.2016, sp. zn. 6 Cdo 544/2015, ktoré k otázke charakteru spoločenskosti medzi solidárne zaviazanými zaujalo rovnaké stanovisko ako senát Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 203/2005. Najvyšší súd SR v cit. rozhodnutí zdôraznil, že žalovaní solidárni dlžníci sú zásadne samostatnými a nie nerozlučnými spoločníkmi v konaní. Z hmotného práva, podľa ktorého je len na úvahe veriteľa, či bude celé plnenie alebo jeho časť žiadať len od niektorého alebo od všetkých solidárnych dlžníkov, totiž vyplýva, že pasívne vecne legitimovaný je ktorýkoľvek solidárny dlžník sám o sebe. Už z toho, že o založení procesného spoločenskosti medzi solidárnymi dlžníkmi rozhoduje iba vôľa veriteľa (pôjde o tzv. dobrovoľné spoločenské), vyplýva záver o samostatnosti spoločníkov. V prípade solidárnych dlžníkov sa rozsudok nemusí vzťahovať na všetkých, lebo každému z nich prislúchajú jeho (resp. aj jeho) osobné námietky, ktoré budú posudzované iba vo vzťahu k nemu samému. K uvedenému záveru sa priklonil Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí zo dňa 29.1.2019, sp. zn. 5 Cdo 1/2018. Možno tak konštatovať, že rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR, na ktorú sa odvolával žalovaný 2/, je prekonaná jeho neskorším judikatúrnym odklonom.

19. Odvolací súd ďalej uvádza, že v súdnej veci je predmetom konania záväzkov žalovaných na zaplatenie náhrady škody a náhrady nemajetkovej ujmy vzniknutej v dôsledku dopravnej nehody, ktorú spôsobil žalovaný 1/ ako vodič motorového vozidla, ktorým bola škoda spôsobená a ktorého prevádzkovateľom bol žalovaný 2/; žalovaný 1/ bol zároveň zamestnancom žalovaného 2/; motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, bolo poistené u žalovaného 3/. Žalobkyňa žalovaného 1/ považovala za pasívne vecne legitimovaného s poukazom na § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, žalovaného 2/ s odkazom na § 427 ods. 2 a § 428 Občianskeho zákonníka; pasívnu legitimáciu žalovaného 3/ odvodzovala od § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z.

20. K uvedenému odvolací súd poznamenáva, že zodpovednosť prevádzkovateľa dopravného prostriedku za škodu spôsobenú jeho prevádzkou podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka nevyklučuje súbežnú (solidárnu) zodpovednosť vodiča tohto dopravného prostriedku podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý škodu spôsobil pri tej istej škodovej udalosti zavineným porušením právnej povinnosti, ak nejde o prípad uvedený v ustanovení § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Poškodený môže využiť možnosť výhody solidarity záväzku viacerých zodpovedných subjektov podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce osobitnú zodpovednosť nie je vo vzťahu k všeobecnej zodpovednosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka ustanovením špeciálnym, ale obe skutkové podstaty stoja vedľa seba. Poškodený tak môže uplatňovať právo na náhradu škody voči prevádzkovateľovi dopravného prostriedku podľa § 427 Občianskeho zákonníka na základe objektívneho princípu rovnako ako voči vodičovi dopravného prostriedku podľa § 420 Občianskeho zákonníka na základe zodpovednosti založenej na prezumovanom zavinení (R 54/2017).

21. Osobitne sa žiada zdôrazniť, že § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka stanovuje solidaritu ako zásadu iba pre nároky na náhradu škody a nevzťahuje sa na nároky na poistné plnenie, pre ktoré neustanovuje

solidaritu ani iný právny predpis. Pasívna solidarita tak vôbec nevzniká medzi žalovanými 1/ a 2/ a žalovaným 3/, lebo vo vzťahu ku škodcovi (žalovaným 1/ a 2/) a žalovanej 3/ (poisťovni) ide o dva rozdielne nároky. Zatiaľ čo nárok žalobkyne voči škodcovi (žalovaným 1/ a 2/) je nárokom na náhradu škody; nárok žalobkyne na výplatu poistného plnenia uplatnený voči žalovanému 3/ ako poisťovateľovi je originárnym nárokom na plnenie založeným osobitným právnym predpisom, ktorým je zákon č. 381/1991 Z.z.

22. Z uvedeného potom vyplýva, že povaha záväzku v prejednávanej veci bezpochyby umožňuje, aby bol spor prejednaný samostatne voči každému zo žalovaných 1/ - 3/; preto pokiaľ súd prvej inštancie vydal rozsudok pre zmeškanie iba voči žalovanému 2/, vôbec nepochybil.

23. Na uvedenom základe odvolací súd dospel k záveru, že na pojednávaní súdu prvej inštancie konanom 15.2.2018 boli splnené všetky zákonné podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie v zmysle § 274 a § 276 C.s.p., preto súd prvej inštancie postupoval správne, keď na návrh žalobkyne proti žalovanému 2/ rozhodol kontumačným rozsudkom.

24. Nakoľko odvolací prieskum podľa § 356 písm. b) C.s.p. je obmedzený výlučne na skúmanie splnenia podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, námietky žalovaného 2/ v podanom odvolaní nevzťahujúce sa k odvolaciemu dôvodu prípustnému proti rozsudku pre zmeškanie podľa § 356 písm. b) C.s.p. odvolací súd nepovažoval za podstatné, t.j. také, ktoré by svojou relevanciou aj v prípade preukázania boli spôsobilé prívodiť zmenu napadnutého rozsudku.

25. Bez vplyvu na predchádzajúce závery, odvolací súd považoval za potrebné zmieniť sa aj na margo námietky žalovaného 2/, ohľadom nedoručenia žaloby a porušenia rovnosti zbraní „nepripustným“ poučením súdu o splnení podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie.

25.1. Z obsahu spisu, konkrétne z „informácie o nedoručení správy“ vyplýva, že žaloba nebola žalovanému 2/ doručená z dôvodu uplynutia úložnej lehoty, t.j. z dôvodu, že žalovaný 2/ nespĺnil svoju povinnosť potvrdiť doručenie elektronickej úradnej správy formou elektronickej doručky (§ 32 ods. 4, ods. 5 zákona o e-Governmente) v úložnej lehote. Hoci žalobca uviedol, že žaloba sa nenachádza v jeho elektronickej schránke ani v súčasnosti, hodno konštatovať, že ani prípadné technické zlyhanie pri doručovaní žaloby, nemohlo ovplyvniť správnosť napadnutého rozsudku, nakoľko doručenie žaloby nie je osobitnou podmienkou na vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 279 C.s.p., teda v prípade, kedy súd rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie na pojednávaní - na rozdiel od rozsudku pre zmeškanie, ktorým súd môže rozhodnúť spor aj bez nariadenia pojednávania a bez návrhu sporovej strany - postupom podľa § 273 C.s.p. alebo na predbežnom prejednaní podľa § 172 C.s.p.

25.2. Nemožno pritom prehliadnuť ani to, že súčasťou postupu súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu samotného rozsudku pre zmeškanie, nebolo len doručovanie žaloby, ale aj ďalších podaní sporových strán vzťahujúcich sa k prejednávanej veci, z obsahu ktorých žalovaný 2/ mohol nadobudnúť vedomosť o prebiehajúcom spore; konkrétne sa jedná o vyjadrenie žalovaných 1/ a 3/ k žalobe (27.9.2017), vyjadrenie žalobkyne k vyjadreniu žalovaných 1/ a 3/ (9.11.2017). Žalovaný 2/ mal teda dostatok príležitostí zaujať aktívny postoj v konaní, príp. namietat' nedoručenie žaloby, ak sa tak skutočne stalo v dôsledku technického zlyhania, mal možnosť reagovať i na vyjadrenia sporových strán produkovaných v priebehu konania a to najneskôr na nariadenom termíne pojednávania, na ktoré bol riadne a včas predvolaný, avšak svoje právo dostaviť sa na pojednávanie súdu nevyužil. Pasivita žalovaného 2/ v konaní a nevyužitie vlastných procesných práv nemôže zakladať porušenie práv protistrany, ktorá je v konaní aktívna a na hájenie svojich záujmov využije procesné nástroje, ktoré jej Civilný sporový poriadok umožňuje.

26. Vo vzťahu k neprípustnému poučeniu súdu o splnení podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, v dôsledku čoho súd prvej inštancie mal suplovať aktivitu žalobkyne a neprimeraným znevýhodnením žalovaného 2/ porušil rovnosť zbraní a právo na spravodlivé súdne konanie, odvolací súd poznamenáva, že všeobecným základom pre poučovanie v civilnom sporovom konaní je § 160 C.s.p. Poučovacej povinnosti súdu v zmysle § 160 C.s.p. zodpovedá právo strany byť poučený o procesných právach a povinnostiach; poučovaciu povinnosť súd nemá v prípadoch uvedených v § 160 ods. 3 C.s.p. Cit. ustanovenie (§ 160 ods. 3 C.s.p.) však neslúži k vyvažovaniu nerovnovážneho postavenia sporových strán, pretože len samotná okolnosť zakladajúca výnimku z poučovanej povinnosti

súdu uvedená v § 160 ods. 3 C.s.p. takéto nerovnovážne postavenie nezakladá; vychádza ale z prejudiciality, že ak je na strane sporu splnená niektorá z podmienok uvedených v § 160 ods. 3 C.s.p., právo tejto strany na princíp rovnosti zbraní je zachované, nakoľko je splnený kvalifikačný predpoklad o vedomosti znalosti procesných práv a povinností. Dôsledkom toho je, že strana, u ktorej je splnený kvalifikačný predpoklad v zmysle § 160 ods. 3 C.s.p. nemôže úspešne namietať porušenie rovnosti zbraní z dôvodu, že súd si voči nej nesplnil poučovaciu povinnosť v zmysle § 160 ods. 1 C.s.p. Uvedené zároveň neznamená, že ak súd stranu, voči ktorej poučovaciu povinnosť nemá, napriek tomu poučí o jej procesných právach a povinnostiach v rozsahu ustanovenom zákonom, poruší princíp rovnosti zbraní. Zmysel a účel § 160 C.s.p. je totiž založený na tom, že ak sa niekto v styku so súdom alebo verejne prihlási k určitej profesijnej odbornosti, považuje sa za schopného konať s náležitou znalosťou veci spojeniu s touto odbornosťou (Čl. 11 ods. 3 Základných princípov C.s.p.); vychádza sa preto z toho, že poučovacia povinnosť súdu v týchto prípadoch (z dôvodu prítomnosti osobitného kvalifikačného predpokladu) nie je potrebná a ako taká je nadbytočná, nehospodárna a neúčelná; preto iba jej nesplnenie - nie splnenie - môže byť dôvodom porušenia princípu rovnosti zbraní.

27. Odvolací súd ďalej zdôrazňuje, že skonštatovanie súdu o splnení podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie ani nie je poučením o procesných právach, nakoľko ide o okolnosti, ktoré sa týkajú podmienok, za akých bol žalovaný 2/ predvolaný a za akých sa nedostavil na pojednávanie súdu; ide o okolnosti, ktoré vyplývajú z obsahu spisu, a s ktorými súd strany prítomné na pojednávaní oboznamuje, pretože tieto im nemôžu byť vopred známe. Treba zdôrazniť, že na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy (O.s.p.), kedy súd pri splnení zákonných podmienok mohol bez ďalšieho rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie aj na pojednávaní, v civilnom sporovom konaní tomu tak nie je. Súd môže rozsudok pre zmeškanie vydať len vtedy, ak strana prítomná na pojednávaní vydanie takého rozhodnutia navrhne; bez procesnej iniciatívy strany súd rozsudok pre zmeškanie na pojednávaní vydať nemôže. Aktivita strany, ktorá sa v tomto prípade vyžaduje preto nespočíva v tom, že sporová strana prítomná na pojednávaní si má sama „zisťovať“ a „dopytovať“ sa súdu na dôvody neprítomnosti protistrany, či na okolnosti, za akých súd predvolal sporovú stranu, príp. či predvolanie bolo riadne a včas doručené a či bol žalovaný poučený o následku nedostavenia sa, aby tak mohla zväžiť svoj následný procesný postup, ale v tom, že strana prítomná na pojednávaní navrhne súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, čo logicky predpokladá, že musí byť oboznámená s tým, že procesný postup súdu, vo vzťahu k strane neprítomnej na pojednávaní, ktorý predchádza takému návrhu, bol dodržaný. Súd prvej inštancie tak nesuploval aktivitu žalobkyne tým, že skonštatoval, že na strane žalovaného 2/ sú splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie. Aktivita, ktorá sa od žalobkyne vyžadovala, bol návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie; takýto návrh žalobkyňa podala.

28. Vo vzťahu k späťvzatiu žaloby voči žalovaným 1/ a 3/, ku ktorému malo dôjsť na podnet konajúcej sudkyne hodno uviesť, že žalovaní 1/ - 3/ mali postavenie samostatných spoločníkov, z čoho vyplýva, že ak by aj k späťvzatiu žaloby voči žalovaným 1/ a 3/ nedošlo, stále boli splnené podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie voči žalovanému 2/. Vytýkané konanie súdu prvej inštancie tak nijakým spôsobom nemohlo negatívne ovplyvniť procesné postavenie žalovaného 2/, ani zvýhodniť žalobkyňu.

29. Záverom odvolací súd uvádza, že právo na spravodlivý proces je zachované postupom súdu, ktorý je v súlade s príslušnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku; porušením práva na spravodlivé súdne konanie nie je postup súdu, ktorý rozhodne rozsudkom pre zmeškanie na návrh sporovej strany, ktorá tak využila nástroj, ktorý je určený k tomu, aby postihoval tú stranu sporu, ktorá sa po riadnom doručení predvolania nedostaví na pojednávanie a svoju neprítomnosť na pojednávaní riadne a včas neospravedlní. Zdanlivo znevýhodňujúce postavenie subjektu, proti ktorému je rozhodnuté rozsudkom pre zmeškanie je vyvažované právom podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (ak existoval ospravedlniteľný dôvod neprítomnosti na pojednávaní súdu) alebo právom podať odvolanie proti takémuto rozsudku z dôvodov, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie.

30. Pokiaľ ide o „konštantnú judikatúru“, na ktorú žalovaný 2/ poukázal s odkazom na rozhodnutia Ústavného súdu ČR, odvolací súd uvádza, že v podmienkach právneho poriadku platného v SR nezávislé a nestranné súdy rozhodujúce spory vyplývajúce z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv nie sú viazané rozhodnutiami Ústavného súdu ČR, keď viazanosť všeobecného súdu inými rozhodnutiami je vymedzená v § 193 C.s.p. Podľa čl. 144 ods. 1 Ústavy SR sú sudcovia pri výkone funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. Všeobecne záväzné sú aj rozhodnutia Ústavného súdu SR vydané

v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 6 Ústavy SR. Okrem takto vymenovaných prameňov práva je sudca pri rozhodovaní konkrétnej veci viazaný aj právnym názorom Ústavného súdu SR obsiahnutým v jeho rozhodnutí vydanom v konaní podľa čl. 125 ods. 1 Ústavy SR na základe návrhu súdu a právnym názorom odvolacieho a dovolacieho súdu. Právna úprava rozsudku pre zmeškanie v Českej republike je navyše úplne odlišná od právnej úpravy rozsudku pre zmeškanie v Civilnom sporovom konaní.

31. Žalovaný 2/ napadol odvolaním rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, teda aj vo výroku, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o zastavení konania proti žalovaným 1/ a 3/, zastavil konanie v časti zaplata 554,05 eura a žalovaným 1/ a 3/ nepriznal náhradu trov konania. Odvolací súd po prejednaní odvolania žalobcu dospel k záveru, že odvolanie proti tej časti napadnutého rozsudku, ktorým zastavil konanie voči žalovaným 1/ a 3/ a rozhodol o trovách konania žalovaných 1/ a 3/ je potrebné odmietnuť; odvolanie proti tej časti napadnutého rozsudku, ktorou zastavil konanie v časti 554,05 eura je potrebné potvrdiť.

32. Podľa § 359 C.s.p. odvolanie môže podať iba strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

33. Podľa § 386 písm. b) C.s.p. odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

34. Osobou ktorej svedčí procesná legitímácia na podanie odvolania je prioritne tá strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.); odvolanie podané oprávnenou osobou je podmienkou subjektívnej prípustnosti odvolania, ktorá je spojená s existenciou ujmy spôsobenej napadnutým rozhodnutím. Túto ujmu je potrebné ponímať výlučne z hľadiska procesného, pričom sa musí vychádzať z výroku rozhodnutia napadnutého odvolaním. Odvolanie žalovaného 2/ v napadnutých častiach (o zastavení konania voči žalovaným 1/ a 3/, o trovách konania žalovaných 1/ a 3/), bolo podané neoprávnenou osobou, pretože žalobca napadol odvolaním výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý nebol vydaný v jeho neprospech; späťvzatie žaloby sa týka výlučne procesného postavenia žalovaných 1/ a 3/ ako samostatných procesných spoločníkov a je prejavom dispozičného oprávnenia žalobkyne ako strany sporu a jej postavenia ako dominus litis (pána sporu) rozhodovať nielen o podaní žaloby voči žalovaným 1/ a 3/ ale aj o tom, či v priebehu konania bude mať záujem na ďalšom vedení sporu voči týmto subjektom, príp. v akom rozsahu.

35. Vo vzťahu k tej časti napadnutého rozsudku, ktorou súd prvej inštancie zastavil konanie o zaplata 554,05 eura odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil; súd prvej inštancie rozhodol o späťvzatí žaloby pred otvorením pojednávania; nakoľko sa nejedná o prípad, kde určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, súhlas žalovaného 2/ so späťvzatím žaloby nebol potrebný.

36. Žalovaný 2/ ďalej žiadal, aby odvolací súd prerušil konanie podľa § 162 ods. 1 písm. b) C.s.p. a podal Ústavnému súdu SR návrh na vyslovenie nesúlady § 274 C.s.p. s čl. 1 a čl. 46 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd majúci za to, že § 274 C.s.p. je v rozpore s cit. ustanoveniami ústavy a dohovoru.

37. Podľa čl. 144 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky podľa ktorého, ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný.

38. Podľa § 162 ods. 1 písm. b) C.s.p. súd konanie preruší, ak pred rozhodnutím vo veci dospel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tomto prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na začatie konania.

39. Ústava Slovenskej republiky v čl. 144 ods. 3, na ktorý nadväzuje § 162 ods. 1 písm. b) C.s.p. súdu ukladá prerušiť konanie len v prípade, že sa domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu alebo zákonu. Je nepochybné, že spomenutý postup súdu je viazaný na výsledok procesu tvorenia jeho názoru na prejednanú vec i

právnú úpravu, ktorej aplikácia prichádza do úvahy. Súd takto potom postupuje len vtedy, ak dospeje k názoru, svedčiacemu o existencii naznačeného rozporu. Potreba tohto postupu nie je daná v prípade, že o ústavnosti zákona má pochybnosti sporová strana, nie však prejednávajúci súd. Keďže odvolací súd nedospel k záveru, že ustanovenia, ktoré sa týkajú prejednávanej veci sú v rozpore s ústavou, návrh žalovaného 2/ na prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. b) C.s.p. zamietol.

40. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobkyni, ktorá bola úspešná v odvolacom konaní, priznal proti žalovanému 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V zákone absentuje úprava rozhodovania o trovách odvolacieho konania v prípade, keď je odvolanie odmietnuté, preto odmietnutie odvolania žalovaného 2/ by bolo možné po procesnej stránke považovať za jeho neúspech v konaní; odvolací súd tak pomocou analógie legis (čl. 4 ods. 1 Základných princípov C.s.p.) o nároku na náhradu trov odvolacieho konania žalovaných 1/ a 3/ rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovaným 1/ a 3/ priznal proti žalovanému 2/ plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

41. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).